

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Vand og Pesticider
J.nr. 2025 - 1658
Den 21. maj 2025

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 5 til B 159, forslag til folketingsbeslutning om at indføre grundvandsparker stillet den 5. maj 2025 af Søren Egge Rasmussen (EL).

Spørgsmål nr. 5 til B 159

"Vil ministeren redegøre for udviklingen i forureningen af grundvandsressourcen, bl.a. baseret på den årlige statusrapport for grundvandets tilstand og lign.? Herunder ønskes en redegørelse for udviklingen både for det øverste grundvand og de aktive drikkevandsboringer?"

Svar

Bidrag fra Ministeriet for Grøn Trepert:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø under Ministeriet for Grøn Trepert foretager overvågning af bl.a. grundvandet. Styrelsen oplyser følgende om overvågningsresultaterne:

"Forurening af grundvandsressourcens kan skyldes flere forskellige stoffer eller stofgrupper. Konklusionerne vedr. nitrat, pesticider og PFAS fra [Grundvandsrapporten 2024 \(data fra 1989-2023\)](#), også fremlagt af GEUS ved den tekniske gennemgang for MOF d. 28. nov. 2024, gennemgås her ganske kort.

Indholdet af nitrat i grundvandet følges i både landovervågningen (LOOP), hvor overvågningen sker overfladenært, i grundvandsovervågningen (GRUMO), hvor 50-60 % af målestederne findes indenfor de øverste 20 meter under terræn, og i vandforsyningernes boringer, hvor 50 % findes mere end 40 meter under terræn.

Der er stor forskel på nitratkoncentrationen i LOOP på sandjorde og LOOP på lerjorde, hvor koncentrationen generelt er over kravværdien på 50 mg/L på sandjorde og under kravværdien på lerjorde. For begge jordtyper ses en stigende tendens de seneste 7-10 år.

I GRUMO (1.035 målesteder) er der fundet nitrat i næsten 50 % af prøverne, mens kravværdien var overskredet i knap 13 % af prøverne. Nitrat findes primært i den iltholdige del af grundvandet. Ved at sammenholde nitratkoncentrationen i aldersdaterede målesteder med iltet grundvand i GRUMO med det gennemsnitlige kvælstofoverskud i landbruget findes en tydelig sammenhæng. Kvælstofoverskuddet er den mængde kvælstof, der ikke udnyttes i landbrugsproduktionen, og som dermed potentielt kan tabes til miljøet fx i form af nitratudvaskning til grundvandet.

Fsua. pesticider, er grundvandet generelt kraftigt påvirket af nedbrydningsprodukter fra pesticider og biocider. De hyppigst forekommende stoffer er typisk nedbrydningsprodukter, der først for nyligt er inddraget i overvågningen og har været

årsag til at fundprocenterne er steget betydeligt, både i GRUMO og i vandforsyningernes overvågning. Fund og overskridelser af kravværdien ses i alle dele af landet.

Fsua. PFAS, er detektionsgrænserne sænket betydeligt indenfor de seneste år ligesom det er blevet muligt at analysere for flere forskellige forbindelser, hvorfor grundlaget for tidsserier er begrænset. I 2021 blev fastsat en ekstra lav kravværdi for "sum af 4 PFAS" (PFOS, PFOA, PFNA og PFHxS) på 0,002 µg/L.

I GRUMO er et eller flere af de 4 PFAS fundet i knap 24 % af målestederne og kravværdien for sum af de 4 PFAS er overskredet i godt 9 % (godt 400 steder undersøgt i 2022-2023).

Vandforsyningerne har i 2023 undersøgt ca. 1700 borer og fundet et eller flere af de 4 PFAS i knap 16 % af borerne og overskridelse af kravværdien for "sum af 4 PFAS" i godt 4 %. Den ultrakortkædede PFAS benævnt TFA findes i 40 % af vandforsyningsboringerne, dog altid under kravværdien. For de øvrige analyserede PFAS er der også fund, men ingen med overskridelser af kravværdien.

I regi af PFAS-handlingsplanen (2024-2027) er undersøgelserne for PFAS i GRUMO udvidet betydeligt og de første resultater fra 2024 vil blive beskrevet i grundvandsrapporten 2025."

Magnus Heunicke

/

Lea Frimann Hansen